

Förord

Den kommunala sektorn i de nordiska länderna är den viktigaste producenten och tillhandahållaren av välfärdsstatens tjänster. Det går inte att diskutera välfärdsstaten utan att överväga kommunernas roll, samtidigt som det inte går att diskutera kommunerna utan att röra vid frågor om välfärdsstaten. Välfärden och kommunerna är tätt sammantvinnade. Det kan då tyckas som en paradox att de statsvetare och ekonomer som sätter kommunerna i fokus för sin forskning sällan berör den välfärdsstatliga substansen. Den lokala politikens strukturer och processer, den kommunala organisationens olika institutionella arrangemang, den kommunala ekonomins utveckling och hur den kan beskrivas är populära studieobjekt. Mer sällan kommer vi in i klassrummen, operationssalarna och VA-verken.

Riktigt så konkreta är väl inte heller de båda bidragen till detta nummer av Kommunal Ekonomi och Politik, men de fokuserar på två verksamhetssektorer. Sun-Joon Hwang, statsvetare från Stockholm och verksam vid Skolverket, tar oss till skolpolitiken. Ett viktigt värde som det har refererats till i den skolpolitiska debatten är valfrihet. Men valfrihetsbegreppet i skolpolitiken har över tiden växlat innehåll. I artikeln "Kampen om begreppet valfrihet i skolpolitiken" analyserar Hwang hur socialdemokrater och moderater har använt valfrihetsbegreppet under framförallt tiden från och med 1980-talet. Det empiriska materialet utgörs främst av propositioner och motioner i riksdagen. Hwang visar hur socialdemokraterna efter återkomsten till regeringsmakten 1994 i huvudsak accepterat moderaternas tidigare introducerade nyliberala valfrihetsbegrepp, från att tidigare ha uppfattat valfrihet i skolpolitiken i helt annorlunda termer.

Lena Agevall från Växjö universitet skriver i artikeln "Välfärdens organisering i tid och rum" om äldreomsorgen. Agevall prövar med att tillämpa den tidsgeografiska ansatsen från kulturgeografien på äldreomsorgen. Allt som sker, sker på en plats och allt som sker tar tid. Kombinationen av tid och rum – tidsrummet – kan vara olika stort. För den gamla eller den handikappade är tids-

rummet litet, men det sätt, som omsorgen organiseras på, kan öka eller minska tidsrummet. Det är denna koppling mellan omsorgens organisering och omsorgsmottagarens frihet som Agevall fokuserar i sin intresseväckande och gränsöverskridande uppsats.

Med dessa två artiklar, som vi hoppas både ska stimulera annorlunda tänkande och vara provocerande, önskar vi våra läsare en skön sommar. Till hösten möts vi igen med nya bidrag från den livaktiga nordiska kommunforskningen.

Henry Bäck och Björn Brorström